

odevzdání auta (§ 1061 obč. zák.), z čehož ještě neplyne, že kupitelka má auto v provozu. Provoz je skutečností a nelze jej proto odvozovati z toho, že pojistník (žalovaná společnost) přihlásil nové auto u policejního ředitelství, neboť tím jest prokázána jen přihláška provozu, neplyne však z toho, že provoz přihlašovatelka skutečně provádí. Jiných důkazů o provozu žalující strana nenabídla a žalovaná strana popřela vůbec i kup. Není tudíž zjištěno, že žalovaná strana má nový silostroj v provozu a nejsou dány předpoklady pro oznamovací závaznost podle odstavce 4, bod 8 všeobecných pojišťovacích podmínek.

Čís. 14189.

Nárok na vrácení poplatků, předepsaných společenstvem podle § 106 živn. řádu za používání místností v jatkách společenstva k ohledání masa a uzenin, nelze proti společenstvu uplatňovati pořadem práva.

(Rozh. ze dne 22. února 1935, R I 1655/34.)

Žalobkyně domáhá se vrácení poplatků, předepsaných jí a neprávem vybraných žalovaným společenstvem řezníků a uzenářů v M. za používání místností v jatkách společenstva k ohledání masa a uzenin do M. odjinud dovážených. Prvý soud nevyhověl námitce nepřipustnosti pořadu práva, vznesené žalovaným společenstvem a žalobu pro tentokrát zamítl. Odvolací (rekursní) soud k rekursu žalovaného změnil usnesení prvního soudu v námitce nepřipustnosti pořadu práva, námitce té vyhověl, žalobu odmítl a odvolání obou stran odkázal na toto rozhodnutí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody :

Rádným soudům náleží podle § 1 j. n. rozhodovati jen v občanských věcech právních, jež jest posuzovati podle předpisů práva soukromého. Nezáleží na zevní formě, do níž byla žaloba oděna, nýbrž na pravé právní povaze nároku. Přihlíží-li se k podstatě žalobního nároku, jest patrné, že jde o nárok povahy veřejnoprávní. Žalující strana žádá za vrácení poplatků, předepsaných jí žalovaným společenstvem, společenstvem to podle § 106 živn. řádu, za používání místností v jatkách společenstva k ohledání masa a uzenin odjinud do M. dovážených. Jatkám byla přiznána výsada § 35 živn. ř. a dotčené poplatky ustanovené v § 17 odst. 6 jatečného řádu byly politickým úřadem schváleny a k vymáhání jich propůjčena exekuce politická. Není tedy pochybným, že jde o poplatek veřejného práva, jehož uplatnění nemohlo by se státi pořadem práva soukromého, neboť poplatek ten byl předepsán orgánem, jemuž jsou svěřeny úkoly veřejné správy.

Tvrdí-li žalující strana, že žalované společenstvo vybíralo onen poplatek neprávem a odvolala se takto na předpis § 1431 obč. zák., nedoličuje tím, že jde o nárok soukromoprávní. Zákon mluví v § 1431 o omylném plnění, na něž příjemce neměl práva, má a může mít na

mysli jen soukromoprávní poměry podle § 1 obč. zák. Je nerozhodné, že nárok prýstící z poměrů veřejnoprávního, opírá se o titul, jenž by jinak náležel do oboru práva soukromého, neboť i veřejné právo zná na př. instituci bezdůvodného obohacení (srov. rozh. č. 10.437 cb. n. s.). Rozhodnutí tohoto sporu záviselo by na rozřešení otázky, zdali žalované společenstvo bylo oprávněno sporné poplatky vybírat, kteréžto otázce věnuje rekurs největší část svých vývodů. To však jest otázka čistě veřejnoprávní, o níž nepřísluší rozhodovati soudům, a kterou nelze učiniti soukromoprávní tím, že se žaloba oděje ve formu kondikce podle § 1431 obč. zák. Poukaz na oprávnění soudu k řešení předurčujících otázek veřejného práva není tu na místě, neboť nejde tu o pouhou otázku předurčující, nýbrž o otázku, která jest sama přímým předmětem sporu. Vrácení peněžní sumy vybrané podle tvrzení žalobkyně bez zákonného podkladu jest jen rubem zaplacení, kterouž otázku nelze žádostí za vrácení přeměnit v otázku soukromoprávní, je-li sama o sobě rázu veřejnoprávního (srov. rozhodnutí čis. 6461 sb. n. s.).

Čís. 14190.

Přivodil-li kdo křivou výpověď odsouzení, lze se na něm domáhati náhrady škody, třebaže byla zmeškána lhůta k žalobě o obnovu.

(Rozh. ze dne 22. února 1935, R I 85/35.)

Žalobce podal u okresního soudu v S. na žalovaného Matěje V. žalobu o zaplacení částky 2.500 Kč jako zbytku zápůjčky. Žaloba byla zamítnuta. Rozsudkem krajského soudu v T. byli žalovaný Matěj a jeho manželka Kateřina V. odsouzeni pro zločin podvodu dle §§ 197, 199 a) tr. z. spáchaný tím, že v onom sporu pod přísahou křivě vypověděli Matěj V. jako strana a Kateřina V. jako svědkyně, že žalobci byl zaplacen celý dluh. Žalobce podal na to u okresního soudu v S. na Matěje V. žalobu o obnovu. Žaloba byla jako opožděná odmítnuta a usnesení to bylo usnesením krajského soudu v T. jako soudu rekursního potvrzeno. Žalobce domáhá se nyní na žalovaných Matěji V. a Kateřině V. zaplacení 2.500 Kč s přísl. a dalšími útratami základního sporu a to z důvodu náhrady škody, pokud jde o žalovaného Matěje V. též pro bezdůvodné obohacení. Prvý soud žalobu zamítl. **Z d ů v o d ů :** Žaloba o obnovu jest mimořádným prostředkem opravným a dle § 530 čis. 2 c. ř. s. může býti podána také z toho důvodu, že některý svědek vinen se stal křivou výpovědí nebo odpůrce při svém výslechu křivou přísahou, a zakládá-li se rozsudek na této výpovědi. Podle § 534 čis. 3 c. ř. s. jest v tomto případě podati žalobu o obnovu v konečné lhůtě měsíce ode dne, kterého rozsudek trestního soudu nabyl právní moci. V této lhůtě žalobce žalobu o obnovu nepodal, a nemůže se nyní na žalovaných domáhati náhrady škody, neboť by to bylo vlastně obcházení zákona a ustanovení § 530 čis. 2 a § 534 čis. 3 c. ř. s. by byla zbytečná. Ani od žalovaného Matěje V. z důvodu obohacení nemůže žalobce nic požadovati vzhledem k tomu, že žalobu o obnovu podal opožděně. Příklad tento jest obdobný s případy, uvedenými v § 1432 obč. zák. Okolnost, že žalobce se